MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

DODATOK č. 3

pre

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre odborné vzdelávanie a prípravu, skupinu študijných odborov

72 PUBLICISTIKA, KNIHOVNÍCTVO A VEDECKÉ INFORMÁCIE

Schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1885:22-925
s účinnosťou od 1. septembra 2013.

SCHVÁLILO

**Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 4. septembra 2019 pod číslom 2019/5583:40-A1030
s účinnosťou od 1. septembra 2020 začínajúc prvým ročníkom.**

Obsah		Strana
1	**Úvod do štátneho vzdelávacieho programu**	
1.3	Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu	3
ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE		
8.3	**Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory**	
	masmediálne štúdiá	4
ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ ŠTÚDIUM		
12. 3	**Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory**	
	masmediálne štúdiá	9

1. ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1.3 Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.
01. 09. 2020	**jún 2019**	**Zmena:** Vloženie vzdelávacích štandardov špecifických pre študijný odbor „masmediálne štúdiá“ v časti 8.3, s. 32. **Odôvodnenie:** Doplnenie obsahu štátneho vzdelávacieho programu v nadväznosti na úspešné ukončenie experimentálneho overovania študijného odboru „masmediálne štúdiá“ k 31. 08. 2019.

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania pre pomaturitné kvalifikačné štúdium

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.
01. 09. 2020	**jún 2019**	**Zmena:** Vloženie vzdelávacích štandardov špecifických pre študijný odbor „masmediálne štúdiá“ v časti 12.3, s. 47. **Odôvodnenie:** Doplnenie obsahu štátneho vzdelávacieho programu v nadväznosti na úspešné ukončenie experimentálneho overovania študijného odboru „masmediálne štúdiá“ k 31. 08. 2019.

1. **V časti 8.3 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory sa** na s. 32 vkladajú vzdelávacie štandardy špecifické pre študijný odbor 7218 M masmediálne štúdiá, ktoré znejú:

„

Študijný odbor

MASMEDIÁLNE ŠTÚDIÁ

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať masové médiá a pochopiť ich funkciu v spoločnosti,
- popísať vzťah médií a politiky, médií a ekonomiky a charakterizovať vzťah verejnej mienky a médií,
- vysvetliť zákonitosti spolupráce médií a PR agentúr a poznať zákonitosti budovania imidžu prostredníctvom médií,
- definovať typológiu médií a špecifické znaky médií,
- vymedziť hodnoverné zdroje, ktoré možno využívať pri práci pre médiá,
- vysvetliť základné práva a povinnosti vyplývajúce pre pracovníka médií zo všeobecne platných zákonov aj zo špeciálnych mediálnych zákonov platných v SR,
- definovať princípy tvorby pre printové aj pre elektronické médiá,
- vysvetliť metodiku prípravy autorských materiálov pre šírenie tlačou, rozhlasovým vysielaním, televíznym vysielaním, cez internet,
- popísať postup prípravy tlačových správ,
- vysvetliť podstatné teoretické a metodologické základy informačných a komunikačných technológií,
- vysvetliť základy aplikovanej výpočtovej techniky,
- aplikovať základy technológií spracovania textu a obrazu,
- vysvetliť metodiku práce s technikou pre fotožurnalistiku, rozhlasovú a televíznu tvorbu,
- popísať spôsoby ovládania grafických programov,
- aplikovať základy grafiky printových médií,
- aplikovať metodiku tvorby webových stránok, kreovania ich grafiky, vytvárania a spracovania digitálnych fotografií a vysvetliť spôsoby ich uplatnenia v grafických programoch,
- určiť postupy grafickej prípravy podkladov pre elektronické publikovanie,
- popísať zákonitosti kompozičného usporiadania prvkov v ploche digitálneho média,
- popísať možnosti elektronického publikovania a vedieť tieto vedomosti efektívne využiť pri grafickom návrhu produktu,
- vysvetliť základy a zásady grafickej úpravy elektronických médií,
- určiť zloženie vybranej techniky a jej používanie v novinárskej tvorivej praxi,
- popísať získavanie a spracovanie digitálneho obrazu,
- popísať typológiu a využívanie tradičných a elektronických informačných zdrojov,
- popísať spôsoby a metodiku vyhľadávania, analýzy a hodnotenia informačných zdrojov a informácií pri informačnom a rešeršnom prieskume,
- vymedziť činnosť inštitúcií zabezpečujúcich spracovanie informácií pre novinárov z rôznych typov dokumentov a médií,
- používať zásady vyhľadávania informácií v digitálnom prostredí a na internete, uviesť príklady chýb v praxi vyhľadávania,
- používať základné zásady hodnotenia informácií dostupných na internete,
- popísať a vysvetliť metódy sociologického výskumu a prieskumu verejnej mienky,
- vysvetliť otázky a princípy informačnej spoločnosti,
- vysvetliť úlohu informačných inštitúcií a médií v informačnej spoločnosti,
- vysvetliť úlohu čítania a literatúry v spoločnosti, kultúre a vzdelávaní,
- analyzovať základné princípy financovania, rozpočtovníctva, plánovania a personalistiky v mediálnych organizáciách,
- uviesť základy práva a jeho aplikáciu v mediálnom prostredí,
- uviesť a popísať administratívne technológie,
- vymedziť základné ekonomické pojmy,
- popísať podstatu a princípy fungovania trhovej ekonomiky,
- vysvetliť a popísať právne formy podnikania,
- popísať podstatu podniku, základné podnikové činnosti a jeho postavenie na trhu,
- charakterizovať štruktúru národného hospodárstva a popísať činitele ovplyvňujúce úroveň národ-

ného hospodárstva,
- analyzovať formy podnikania v SR,
- vysvetliť význam funkcií manažmentu, základné úlohy marketingu a stratégie marketingovej činnosti,
- vysvetliť hlavné druhy propagácie,
- popísať zdroje, ktoré možno využívať pri propagácii organizácie,
- vybrať a reprodukovať základné legislatívne dokumenty v kultúre, verejných informačných službách a súkromnom podnikaní,
- vymedziť filozofické, historické, kultúrne, etické, právne, sociologické a psychologické aspekty žurnalistickej práce,
- vysvetliť východiská, súčasný stav a problémy v oblasti regionálnej a politickej geografie,
- vedieť porovnať jednotlivé obdobia kultúry a umenia v kontexte s historickým vývinom spoločnosti,
- popísať politickú situáciu súčasnosti a vzťahy medzi krajinami vychádzajúc z vývoja svetových dejín 20. storočia do súčasnosti,
- vysvetliť podstatné teoretické a metodologické základy sociálnej a mediálnej komunikácie,
- pomenovať a uviesť spôsoby aktívnej sociálnej komunikácie,
- uviesť rozdiely medzi východiskovým a cieľovým jazykom prekladu,
- uviesť zdroje, ktoré možno využívať pri práci prekladateľa,
- používať odbornú slovnú zásobu v cudzom jazyku použiteľnú na komunikáciu v odbore,
- používať odbornú terminológiu typickú pre oblasť svojho povolania a osvojené pojmy pri riešení praktických úloh,
- vysvetliť využitie medzinárodných noriem platných pre zostavenie kvalifikačnej práce,
- používať zásady etiky citovania a ochrany autorských práv.

Obsahové štandardy

Informačná analýza

Obsah predmetu je zameraný na prieskum dokumentov za účelom výberu informácií či informačných zdrojov vzťahujúcich sa na informačnú požiadavku. Dôraz sa kladie na extrahovanie informácií s cieľom spracovania odborného textu na zadanú tému. Žiak sa oboznámi s metodikou vyhľadávania, analýzy, hodnotenia, spracovania, triedenia a prezentovania informácií z rôznych prameňov do požadovanej podoby (rešerše, kvalifikačné práce, abstrakty, anotácie). Osvojí si prácu s jednotlivými typmi informačných zdrojov, rešeršnú stratégiu a získané informácie dokáže uplatniť v mediálnej sfére. Žiak si osvojí použitie medzinárodných štandardov pre spracovanie dokumentov a písanie kvalifikačných prác. Vzhľadom na charakter novinárskej práce, ktorá prezentuje aj názory občanov, žiak získa zručnosti z oblasti sociologického výskumu a výskumu verejnej mienky. Naučí sa podať výklad a popis konkrétneho objektu, veci alebo činnosti, osvojí si samostatne predkladať jednoduché návrhy a projekty, formulovať hypotézy a interpretovať získané údaje, samostatne riešiť problémy a pracovať v tíme.

Ekonomika a podnikanie

Obsah predmetu poskytuje žiakovi poznatky o základných ekonomických pojmoch, trhu a trhovom mechanizme, získa prehľad o právnych formách podnikania a národnom hospodárstve. Žiak si osvojí vedomosti o postavení podnikov v trhovej ekonomike, jednotlivých činnostiach podniku, konkurencii, riadení podniku, personálnej činnosti a vedení ľudí. Oboznámi sa s úlohou štátu pri vytváraní podmienok podnikania formou daní, peňažnej a úverovej politiky.

Manažment a marketing

Obsah predmetu poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a oboznamuje ho s problematikou riadenia podnikov, prácou manažérov a charakterizuje úsilie a snahu, ktorá je zameraná na vytvorenie, udržanie a rozšírenie trhu za ekonomicky triezvych podmienok. Oboznamuje žiaka s procesom plánovania, oceňovania, propagácie a distribúcie, ktoré smerujú k vzájomnej výmene, uspokojujúcej potreby jednotlivcov a organizácií.

Public relations

Obsah predmetu oboznamuje žiaka s charakteristikou komunikácie s verejnosťou, diferencovanou vzhľadom na presne vymedzené externé a interné cieľové publiká. Cieľom je objektívne informovať, vytvárať priaznivý obraz, presviedčať, obhajovať a presadzovať špecifické záujmy a budovať pozitívne vzťahy. Žiak sa oboznámi s princípmi využívania komunikačných prostriedkov, metód a postupov od jednoduchého klasického tlačového vyhlásenia, cez multimediálne prezentácie, až po globálnu komu-

nikáciu prostredníctvom internetu a počítačových sietí.

Regionálna a politická geografia

Obsah predmetu vedie žiaka k pochopeniu premeny, aktuálneho stavu ľudskej spoločnosti a spoznať zákonitosti ich fungovania, dokázať spájať a využívať poznatky aj z iných predmetov a oblastí (napr. z histórie). Žiak sa zdokonalí v práci s rôznymi mapami, štatistickými materiálmi a inými zdrojmi informácií. Naučí sa aplikovať poznatky do regiónov a použitím analýzy a syntézy dokázať porovnávať vybraté regióny medzi sebou aj so slovenskou realitou. V rámci napĺňania geografických cieľov, obsahu a štandardu sa naučí klásť dôraz na identifikáciu základných zákonitostí, väzieb, aktuálnych problémov a ich riešenie.

Umenie a kultúra

Žiak sa oboznámi s teoretickými vedomosťami ktoré vedú k pochopeniu všeobecných zákonitostí vo vývoji ľudskej spoločnosti a úlohy umenia a kultúry v nej. Obsah predmetu poskytuje komplexný pohľad na vývoj umeleckých druhov a ich hlavných predstaviteľov od najstarších čias až po súčasnosť. Predmet je členený na časové obdobia, v ktorých je jemnejšia diferenciácia základných umeleckých smerov a ich osobností. V predmete sa kladie dôraz na umenie a kultúru od 19. do 21. storočia. Predmet umožňuje žiakovi pochopenie umeleckého diela ako nositeľa umeleckého zážitku a úlohu masmédií v procese vnímania kultúrnych hodnôt.

Súčasná svetová spoločnosť

Obsah predmetu umožňuje žiakovi uvedomiť si a svojím vlastným prístupom chrániť hodnoty ľudskej civilizácie, prírody a kultúry, pochopiť závažnosť riešenia globálnych problémov ľudstva s prízvukom na súčasné dianie vo svete. Žiakovi napomáha rozvinúť záujem o život spoločnosti a potrebu aktívneho vlastného prínosu do spoločného diania ako aj nadobudnúť hrdosť na vlastný národ a porozumenie a toleranciu aj vo vzťahu k iným národom. Súčasťou je aj pochopenie rôznosti ľudského myslenia a konania a schopnosti prijímať pluralitné názory na vývoj spoločnosti osvojením si vedomostí z vývinu odboru a získať kladný vzťah k svojej profesii.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- posudzovať zdroje informácií a zhodnotiť pravdivosť informácií,
- zaznamenávať fakty a oddeliť ich od subjektívnych názorov a postojov,
- využívať informačné zdroje vzhľadom na špecifické potreby médií,
- posudzovať a triediť informácie podľa ich dôležitosti, hodnovernosti, aktuálnosti,
- kultivovane vystupovať a správať sa tak, ako si to vyžaduje jazyk a štýl komunikácie prostredníctvom médií,
- jasne a logicky formulovať myšlienky a názory, presne a spisovne sa vyjadrovať, zrozumiteľne artikulovať,
- objektívne interpretovať fakty,
- tvorivo postupovať pri riešení problémových úloh,
- uplatniť svoju jazykovú vybavenosť a schopnosť štylizovať text v slovenskom aj v cudzom jazyku,
- vytvoriť vecne, štylisticky i gramaticky správne písomnosti pracovného i osobného charakteru,
- chápať vzájomný vzťah médií a verejnej mienky,
- používať pravidlá spolupráce médií s politikmi a reprezentantmi hospodárskej sféry, uplatniť korektný vzájomný vzťah,
- prakticky uplatniť poznatky a vedomosti v oblasti reklamy, propagácie a marketingu,
- chápať a spracovať rôzne typy médií,
- rozlišovať zdroje informácií a vyberať témy na spracovanie v rôznych typoch médií,
- uplatniť spoločenskú zodpovednosť pri šírení informácií prostredníctvom masových médií,
- profesionálne zvládať výber a šírenie informácií cez masmédiá,
- pochopiť informácie a ich zdroje, uplatňovať overovanie pravdivosti informácií,
- profesionálne vykonávať prácu v médiách a v súvisiacich profesiách,
- aplikovať informačné a komunikačné technológie na vyhľadávanie, analýzu, hodnotenie, spracovanie a sprístupňovanie dát a informácií,
- získavať a spracovávať informácie,

- uplatňovať metódy a postupy informačného prieskumu a analýzy,
- prakticky uplatniť základné prieskumové stratégie a postupy vyhľadávania informácií v digitálnom prostredí,
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií,
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- aplikovať získané teoretické poznatky a využívať ich pri riešení pracovných problémov,
- používať administratívne technológie, vrátane písania na klávesnici desaťprstovou hmatovou metódou,
- využívať elektronické informačné zdroje a nové typy médií,
- porozumieť cudzojazyčnému odbornému textu, využívať ho v praxi,
- vytvárať a prezentovať mediálne produkty s aplikáciou vhodných žánrov,
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy,
- porozumieť prvkom riadenia a organizácie práce,
- spracovať kvalifikačnú prácu s využitím medzinárodných noriem,
- zistiť právne normy v podnikaní vo svojom odbore a porozumieť im,
- zistiť informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí,
- prispôsobovať vlastné priority požiadavkám pre výkon povolania a možnostiam zvyšovania kvalifikácie,
- kreatívne navrhnúť a realizovať vlastné grafické návrhy,
- posúdiť po stránke odbornej a technicko-výtvarnej kvalitu textu, ilustrácií a fotografie v printových médiách,
- spracovať grafické návrhy z pohľadu použitých elektronických médií,
- spracovať textové a obrazové predlohy pomocou skenerov, digitálnych fotoaparátov a grafických programov,
- využívať výpočtovú techniku, najmä užívateľské programy pre grafiku tlačových a elektronických médií,
- spájať textové a obrazové prvky a vytvárať webové stránky a elektronické prezentácie,
- spracovať a vytvoriť elektronickú publikáciu,
- vytvárať krátke animované prvky a spájať ich so zvukom,
- vytvárať audiovizuálne mediálne produkty v príslušnej žánrovej štruktúre pre spravodajstvo, publicistiku a dokumentárnu tvorbu,
- odhadnúť medziprodukty a výsledné produkty,
- preložiť cudzojazyčný text do slovenského jazyka,
- dorozumieť sa v cudzom jazyku vo svojej profesii,
- vystupovať pred publikom,
- zdokonaliť vlastnú pamäť a tvorivé myslenie,
- vyjadriť svoj názor a postoj k otázkam spoločenského a politického života,
- zvládnuť krízové situácie.

Obsahové štandardy

Mediálna tvorba

Obsah predmetu je kompletne postavený na praktických cvičeniach, v rámci ktorých sa žiak oboznámi s aplikáciou zásad práce s rôznymi zdrojmi informácií a naučí sa informácie spracúvať do vlastnej, pôvodnej tvorby. Predmet je rozdelený do troch oblastí: mediálna tvorba v printových médiách, mediálna tvorba v rozhlase a mediálna tvorba v televízii. Žiak sa naučí publikovať svoju tvorbu na internetovej stránke školy vo forme školského časopisu, rozhlasového a televízneho vysielania na webe. Žiak sa oboznámi s redakčnou radou školského časopisu/rozhlasu/televízie a naučí sa simulovať skutočnú redakciu a prácu v nej, oboznámi sa s praktickým využitím tvorby pre médiá.

Grafika a web dizajn

Obsah predmetu poskytuje žiakovi základné odborné vedomosti a zručnosti v tvorbe a prezentovaní informačných a mediálnych produktov s využitím informačných a komunikačných technológií. Obsah predmetu vychádza z potreby informačnej praxe, ktorá vyžaduje schopnosť informačného pracovníka zabezpečiť všetky informačné činnosti a podieľať sa na tvorbe a aktualizácii informačných a propagačných produktov firiem a organizácií.

Digitálna fotografia

Obsah predmetu na primeranej úrovni poskytuje žiakovi predstavu o podstate a význame fotografie a digitálnej fotografie, základné vedomosti a zručnosti vo fotografovaní, jeho technikách, materiáloch,

technológiách, fotografických prístrojoch „mokrého“ procesu a digitálneho procesu a spracovaní digitálnych fotografií v požadovanom grafickom editore. Žiak získa základné vedomosti zobrazovania, estetiky, kompozície a technických možností fotografie, žiak sa naučí spoznávať vnútornú reč a obsahovú stránku fotografie, oboznámi sa že, fotografia sa stáva súčasťou plagátu, grafického dizajnu, filmu, videa a počítačovej grafiky. Naučí sa že, uplatnenie fotografie v špecifickej multimediálnej koncepcii obrazu, pohybu, zvuku a interaktivity nachádzame v oblasti tvorby a komunikácie. Žiak samostatne realizuje zadané cvičenia. Dôraz sa kladie na priebežné konzultovanie, vzájomnú diskusiu a analyzovanie tvorivého procesu.

Štylistika

Obsah predmetu sa venuje jazykovednej disciplíne, ktorá sa zaoberá cieľavedomým výberom, zákonitým usporiadaním a využitím jazykových a mimojazykových prostriedkov s ohľadom na tému, situáciu, funkciu, autorov zámer a na obsahové zložky prejavu. Žiak sa naučí pomocou štylistiky myšlienky a predstavy vyjadriť slovami, premeniť ich na konkrétny ústny alebo písomný jazykový prejav. Žiak - autor zásadným spôsobom vstupuje do štýlotvorného procesu. Naučí sa že, tvorbu textu ovplyvňujú jeho povahové vlastnosti, intelekt, vzdelanie, životné skúsenosti, momentálny fyzický a psychický stav, osobné sklony, vzťah k téme, ku komunikácii a pod.

Tréning pamäte a tvorivého myslenia

Obsah vzdelávania vedie žiaka k vyhľadávaniu, získavaniu a spracovaniu informácií, naučí sa selektovať uložené informácie do pamäti a ich praktické použitie. V predmete tréning pamäte a tvorivého myslenia sa žiak naučí klásť dôraz na praktickú časť, aktívne používať mozog mentálnym tréningom, oboznámi sa ako fakty pohotovo nájsť v pamäti a vhodne ich použiť. Žiak sa tréningom pamäte naučí zlepšovať koncentráciu, bystrosť, vnímavosť a kreativitu, zvyšovať sebadôveru a sebavedomie, oboznámi sa s tým čo vedie k tvorivému riešeniu problémov a k tvorivému mysleniu.

Prekladový seminár odborných textov

Obsah vzdelávania vedie žiaka k rozvíjaniu kompetencií pre prácu v masmédiách. Žiak vie rýchlo a presne vyhľadať, získať a spracovať informácie, vie siahnuť po cudzojazyčnom zdroji a dáva mu schopnosť preložiť text do takej podoby, aby bol použiteľný v cieľovom jazyku. Žiak sa oboznámi so základnými prekladateľskými postupmi, súvisiacimi pomôckami pre preklade (knižnými i elektronickými) a nadobudne schopnosť a rutinu samotného prekladania. Žiak vie pripraviť vlastné výstupy v podobne preložených printových reportáží, krátkych spravodajských príspevkov, preložených sprievodných textov do televíznych reportáži zo zahraničia.

Technika administratívy

Žiak získava zručnosti písať hmatovou metódou na klávesniciach písacích strojov a počítačov, zručnosti v editovaní textu, v rozličných technikách spracovávania textov, vo vyhotovovaní tabuliek, v obsluhe jednoduchých kancelárskych strojov a prístrojov. Žiak sa naučí dodržiavať platné normy pri písaní a formálnej úprave textu, vypracovávať vecne, gramaticky, štylisticky a formálne správne a psychologicky účinné písomnosti z administratívnej praxe.

Vizuál printových médií

Učivo pripravuje žiaka pracovať v softwari Adobe InDesign. Naučí sa spracovať text a grafiku v uvedenom zalamovacom programe. Žiak vie aplikovať a zabezpečiť všetky činnosti masmediálneho pracovníka, medzi ktoré patrí aj grafická úprava textov.

Jazyková kultúra

Učivo pripravuje žiaka na získanie praktických zručností mediálneho pracovníka predovšetkým v rozhlase a televízii, ale aj printových médiách. Okrem základných teoretických východísk je predmet zameraný na prácu s jazykom, ústnym prejavom, správnou výslovnosťou. Žiak sa naučí pracovať s mikrofónom, venuje sa nácviku ústneho prejavu v rôznych podobách. V rámci rétoriky sa zaoberá tvorbou prejavu a jej jednotlivými fázami. Žiak získa praktické zručnosti ktorých obsahom je jazyková správnosť a spisovný slovenský jazyk.

.“

2. **V časti 12.3 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory sa** na s. 47 vkladajú vzdelávacie štandardy špecifické pre študijný odbor 7218 N masmediálne štúdiá, ktoré znejú:

„

Študijný odbor ***MASMEDIÁLNE ŠTÚDIA***
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE
Výkonové štandardy
Absolvent má: - charakterizovať masové médiá a pochopiť ich funkciu v spoločnosti - popísať vzťah médií a politiky, médií a ekonomiky a charakterizovať vzťah verejnej mienky a médií - vysvetliť zákonitosti spolupráce médií a PR agentúr a poznať zákonitosti budovania imidžu prostredníctvom médií - definovať typológiu médií a špecifické znaky médií - vymedziť hodnoverné zdroje, ktoré možno využívať pri práci pre médiá - vysvetliť základné práva a povinnosti vyplývajúce pre pracovníka médií zo všeobecne platných zákonov aj zo špeciálnych mediálnych zákonov platných v SR - definovať princípy tvorby pre printové aj pre elektronické médiá - vysvetliť metodiku prípravy autorských materiálov pre šírenie tlačou, rozhlasovým vysielaním, televíznym vysielaním, cez internet - popísať postup prípravy tlačových správ - vysvetliť podstatné teoretické a metodologické základy informačných a komunikačných technológií - vysvetliť základy aplikovanej výpočtovej techniky - aplikovať základy technológií spracovania textu a obrazu - vysvetliť metodiku práce s technikou pre fotožurnalistiku, rozhlasovú a televíznu tvorbu - popísať spôsoby ovládania grafických programov - aplikovať základy grafiky printových médií - aplikovať metodiku tvorby webových stránok, kreovania ich grafiky, vytvárania a spracovania digitálnych fotografií a vysvetliť spôsoby ich uplatnenia v grafických programoch - určiť postupy grafickej prípravy podkladov pre elektronické publikovanie - popísať zákonitosti kompozičného usporiadania prvkov v ploche digitálneho média - popísať možnosti elektronického publikovania a vedieť tieto vedomosti efektívne využiť pri grafickom návrhu produktu - vysvetliť základy a zásady grafickej úpravy elektronických médií - určiť zloženie vybranej techniky a jej používanie v novinárskej tvorivej praxi - popísať získavanie a spracovanie digitálneho obrazu - popísať typológiu a využívanie tradičných a elektronických informačných zdrojov - popísať spôsoby a metodiku vyhľadávania, analýzy a hodnotenia informačných zdrojov a informácií pri informačnom a rešeršnom prieskume - vymedziť činnosť inštitúcií zabezpečujúcich spracovanie informácií pre novinárov z rôznych typov dokumentov a médií - používať zásady vyhľadávania informácií v digitálnom prostredí a na internete, uviesť príklady chýb v praxi vyhľadávania - používať základné zásady hodnotenia informácií dostupných na internete - popísať a vysvetliť metódy sociologického výskumu a prieskumu verejnej mienky - vysvetliť otázky a princípy informačnej spoločnosti - vysvetliť úlohu informačných inštitúcií a médií v informačnej spoločnosti - vysvetliť úlohu čítania a literatúry v spoločnosti, kultúre a vzdelávaní - analyzovať základné princípy financovania, rozpočtovníctva, plánovania a personalistiky v mediálnych organizáciách - uviesť základy práva a jeho aplikáciu v mediálnom prostredí - uviesť a popísať administratívne technológie

- vymedziť základné ekonomické pojmy
- popísať podstatu a princípy fungovania trhovej ekonomiky
- vysvetliť a popísať právne formy podnikania
- popísať podstatu podniku, základné podnikové činnosti a jeho postavenie na trhu
- charakterizovať štruktúru národného hospodárstva a popísať činitele ovplyvňujúce úroveň národného hospodárstva
- analyzovať formy podnikania v SR
- vysvetliť význam funkcií manažmentu, základné úlohy marketingu a stratégie marketingovej činnosti
- vysvetliť hlavné druhy propagácie
- popísať zdroje, ktoré možno využívať pri propagácii organizácie
- vybrať a reprodukovať základné legislatívne dokumenty v kultúre, verejných informačných službách a súkromnom podnikaní
- vymedziť filozofické, historické, kultúrne, etické, právne, sociologické a psychologické aspekty žurnalistickej práce
- vysvetliť východiská, súčasný stav a problémy v oblasti regionálnej a politickej geografie
- vedieť porovnať jednotlivé obdobia kultúry a umenia v kontexte s historickým vývinom spoločnosti
- popísať politickú situáciu súčasnosti a vzťahy medzi krajinami vychádzajúc z vývoja svetových dejín 20. storočia do súčasnosti
- vysvetliť podstatné teoretické a metodologické základy sociálnej a mediálnej komunikácie
- pomenovať a uviesť spôsoby aktívnej sociálnej komunikácie
- uviesť rozdiely medzi východiskovým a cieľovým jazykom prekladu
- uviesť zdroje, ktoré možno využívať pri práci prekladateľa
- používať odbornú slovnú zásobu v cudzom jazyku použiteľnú na komunikáciu v odbore
- používať odbornú terminológiu typickú pre oblasť svojho povolania a osvojené pojmy pri riešení praktických úloh
- vysvetliť využitie medzinárodných noriem platných pre zostavenie kvalifikačnej práce
- používať zásady etiky citovania a ochrany autorských práv

Obsahové štandardy

Úvod do štúdia médií

Cieľom predmetu je oboznámiť žiaka so základným prehľadom a s analýzou mediálneho trhu, typológiou masových médií, ich spoločných a špecifických znakov. Žiak sa oboznámi so základnými aspektmi novinárskej tvorby, ktoré sa v nasledujúcich ročníkoch rozvinú hlbšie v jednotlivých špecializovaných odborných predmetoch. Žiak získa poznatky a informácie z oblasti právnych súvislostí, psychológie a spoločenskej zodpovednosti mediálnej práce.

Psychológia médií

Obsah predmetu sa zameriava na základy psychológie v práci médií. Žiak sa oboznámi so všeobecným základným princípom fungovania ľudského myslenia, pamäte, úlohy citov a emócií v živote človeka, zásadám mimoverbálneho pôsobenia v kontakte s inými ľuďmi. Oboznámi sa s odbornou časťou psychológie, ktorá je zameraná na analýzu publika (pre koho pracuje, kto bude prijímať jeho posolstvo), pôsobenia vžitých stereotypov a predsudkov, ako aj negatívnych psychických dopadoch pôsobenia niektorých tém v médiách (násilie, propagácia životného štýlu s nesprávnym hodnotovým systémom a pod.)

Mediálne právo a etika

Obsah predmetu prepája dve oblasti médií, ktoré sú dôležité pre prácu v danej oblasti. Žiak sa oboznámi s oblasťou etiky médií, so všeobecnými zásadami morálky a s pojmom etický kódex. V odbornej časti predmetu zameranej priamo na médiá sa oboznámi s etickým kódexom novinára, bude diskutovať o možných riešeniach rôznych situácií vo vzťahu k čitateľovi či poslucháčovi alebo divákovi, vo vzťahu k budúcemu zamestnávateľovi, vo vzťahu ku spracúvanej téme a jej aktérom, vo vzťahu ku klientovi. Špeciálna časť je venovaná etike na internete a etike médií na internete. Žiak sa oboznámi s právnym rámcom fungovania všetkých typov médií – printových, aj elektronických, oboznámi sa s podstatou práce v médiách, s praxou – podliehaním pôsobnosti zákonov vo vzťahu k vydavateľom, resp. vysielateľom, vo vzťahu k pracovníkom médií ako autorom, vo vzťahu ku zverejňovaným materiálom iných autorov (príspevky, umelecké a iné autorské diela), aj vo vzťahu k osobám a inštitúciám dotknutých prácou médií. Žiak získa tiež poznatky o zákonoch, ktorými sa riadi práca médií – o tlačovom zákone, ale aj o ďalších súvisiacich právnych predpisoch – Ústave SR, Občianskom zá-

konníku, Zákone o slobodnom prístupe k informáciám, Autorskom zákone, Zákone o RTVS, Zákone o vysielaní a retransmisii, Zákone o reklame a o Trestnom zákone.

Online médiá

Obsah predmetu sa zameriava na špecifické znaky online médií, ktorými sa odlišuje od iných typov médií. Žiak sa oboznámi s dodržiavaním etických pravidiel, hodnovernosťou zdrojov, ich citovaním a rešpektovaním autorských práv na webe, s možným ohrozením obsahovej, jazykovej a štylistickej úrovne zverejňovaných materiálov a s problematikou pri získavaní informácií.

Sociálna komunikácia

Obsah predmetu sa zameriava na teoretické a praktické poznatky z oblasti sociálnej komunikácie tak, aby rozvíjali komunikatívnu kompetenciu, ako prostriedok na dorozumievanie a myslenie, na sprostredkovanie a výmenu informácií. Predmet rozvíja a podporuje sociálne vnímanie žiaka, jeho kultivovaný verbálny prejav v rôznych komunikačných situáciách. Vďaka pomerne vysokej miere zovšeobecnenia a abstrakcii problémov, ktorými sa zaoberá, poskytuje určitý rámec, kontext, do ktorého možno včleniť poznatky získané štúdiom ostatných odborných predmetov. Žiak si osvojí základné komunikačné poznatky, ktoré sú následne aplikované na konkrétne komunikačné situácie a všeobecné poznatky o komunikácii ktoré sú východiskom pre ich uplatnenie v rôznych komunikačných situáciách i v medzikultúrnej komunikácii.

Informačná analýza

Obsah predmetu je zameraný na prieskum dokumentov za účelom výberu informácií či informačných zdrojov vzťahujúcich sa na informačnú požiadavku. Dôraz sa kladie na extrahovanie informácií s cieľom spracovania odborného textu na zadanú tému. Žiak sa oboznámi s metodikou vyhľadávania, analýzy, hodnotenia, spracovania, triedenia a prezentovania informácií z rôznych prameňov do požadovanej podoby (rešerše, kvalifikačné práce, abstrakty, anotácie). Osvojí si prácu s jednotlivými typmi informačných zdrojov, rešeršnú stratégiu a získané informácie dokáže uplatniť v mediálnej sfére. Žiak si osvojí použitie medzinárodných štandardov pre spracovanie dokumentov a písanie kvalifikačných prác. Vzhľadom na charakter novinárskej práce, ktorá prezentuje aj názory občanov, žiak získa zručnosti z oblasti sociologického výskumu a výskumu verejnej mienky. Naučí sa podať výklad a popis konkrétneho objektu, veci alebo činnosti, osvojí si samostatne predkladať jednoduché návrhy a projekty, formulovať hypotézy a interpretovať získané údaje, samostatne riešiť problémy a pracovať v tíme.

Ekonomika a podnikanie

Obsah predmetu poskytuje žiakovi poznatky o základných ekonomických pojmoch, trhu a trhovom mechanizme, získa prehľad o právnych formách podnikania a národnom hospodárstve. Žiak si osvojí vedomosti o postavení podnikov v trhovej ekonomike, jednotlivých činnostiach podniku, konkurencii, riadení podniku, personálnej činnosti a vedení ľudí. Oboznámi sa s úlohou štátu pri vytváraní podmienok podnikania formou daní, peňažnej a úverovej politiky.

Manažment a marketing

Obsah predmetu poskytuje žiakovi potrebné vedomosti a oboznamuje ho s problematikou riadenia podnikov, prácou manažérov a charakterizuje úsilie a snahu, ktorá je zameraná na vytvorenie, udržanie a rozšírenie trhu za ekonomicky triezvych podmienok. Oboznamuje žiaka s procesom plánovania, oceňovania, propagácie a distribúcie, ktoré smerujú k vzájomnej výmene, uspokojujúcej potreby jednotlivcov a organizácií.

Public relations

Obsah predmetu oboznamuje žiaka s charakteristikou komunikácie s verejnosťou, diferencovanou vzhľadom na presne vymedzené externé a interné cieľové publiká. Cieľom je objektívne informovať, vytvárať priaznivý obraz, presviedčať, obhajovať a presadzovať špecifické záujmy a budovať pozitívne vzťahy. Žiak sa oboznámi s princípmi využívania komunikačných prostriedkov, metód a postupov od jednoduchého klasického tlačového vyhlásenia, cez multimediálne prezentácie, až po globálnu komunikáciu prostredníctvom internetu a počítačových sietí.

Regionálna a politická geografia

Obsah predmetu vedie žiaka k pochopeniu premeny, aktuálneho stavu ľudskej spoločnosti a spoznať zákonitosti ich fungovania, dokázať spájať a využívať poznatky aj z iných predmetov a oblastí (napr. z histórie). Žiak sa zdokonalí v práci s rôznymi mapami, štatistickými materiálmi a inými zdrojmi informácií. Naučí sa aplikovať poznatky do regiónov a použitím analýzy a syntézy dokázať porovnávať vybraté regióny medzi sebou aj so slovenskou realitou. V rámci napĺňania geografických cieľov, obsahu

a štandardu sa naučí klásť dôraz na identifikáciu základných zákonitostí, väzieb, aktuálnych problémov a ich riešenie.

Umenie a kultúra

Žiak sa oboznámi s teoretickými vedomosťami ktoré vedú k pochopeniu všeobecných zákonitostí vo vývoji ľudskej spoločnosti a úlohy umenia a kultúry v nej. Obsah predmetu poskytuje komplexný pohľad na vývoj umeleckých druhov a ich hlavných predstaviteľov od najstarších čias až po súčasnosť. Predmet je členený na časové obdobia, v ktorých je jemnejšia diferenciácia základných umeleckých smerov a ich osobností. V predmete sa kladie dôraz na umenie a kultúru od 19. do 21. storočia. Predmet umožňuje žiakovi pochopenie umeleckého diela ako nositeľa umeleckého zážitku a úlohu masmédií v procese vnímania kultúrnych hodnôt.

Súčasná svetová spoločnosť

Obsah predmetu umožňuje žiakovi uvedomiť si a svojím vlastným prístupom chrániť hodnoty ľudskej civilizácie, prírody a kultúry, pochopiť závažnosť riešenia globálnych problémov ľudstva s prízvukom na súčasné dianie vo svete. Žiakovi napomáha rozvinúť záujem o život spoločnosti a potrebu aktívneho vlastného prínosu do spoločného diania ako aj nadobudnúť hrdosť na vlastný národ a porozumenie a toleranciu aj vo vzťahu k iným národom. Súčasťou je aj pochopenie rôznosti ľudského myslenia a konania a schopnosti prijímať pluralitné názory na vývoj spoločnosti osvojením si vedomostí z vývinu odboru a získať kladný vzťah k svojej profesii.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- posudzovať zdroje informácií a zhodnotiť pravdivosť informácií
- zaznamenávať fakty a oddeliť ich od subjektívnych názorov a postojov
- využívať informačné zdroje vzhľadom na špecifické potreby médií
- posudzovať a triediť informácie podľa ich dôležitosti, hodnovernosti, aktuálnosti
- kultivovane vystupovať a správať sa tak, ako si to vyžaduje jazyk a štýl komunikácie prostredníctvom médií
- jasne a logicky formulovať myšlienky a názory, presne a spisovne sa vyjadrovať, zrozumiteľne artikulovať
- objektívne interpretovať fakty
- tvorivo postupovať pri riešení problémových úloh
- uplatniť svoju jazykovú vybavenosť a schopnosť štylizovať text v slovenskom aj v cudzom jazyku
- vytvoriť vecne, štylisticky i gramaticky správne písomnosti pracovného i osobného charakteru
- chápať vzájomný vzťah médií a verejnej mienky
- používať pravidlá spolupráce médií s politikmi a reprezentantmi hospodárskej sféry, uplatniť korektný vzájomný vzťah
- prakticky uplatniť poznatky a vedomosti v oblasti reklamy, propagácie a marketingu
- chápať a spracovať rôzne typy médií
- rozlišovať zdroje informácií a vyberať témy na spracovanie v rôznych typoch médií
- uplatniť spoločenskú zodpovednosť pri šírení informácií prostredníctvom masových médií
- profesionálne zvládať výber a šírenie informácií cez masmédiá
- pochopiť informácie a ich zdroje, uplatňovať overovanie pravdivosti informácií
- profesionálne vykonávať prácu v médiách a v súvisiacich profesiách
- aplikovať informačné a komunikačné technológie na vyhľadávanie, analýzu, hodnotenie, spracovanie a sprístupňovanie dát a informácií
- získavať a spracovávať informácie
- uplatňovať metódy a postupy informačného prieskumu a analýzy
- prakticky uplatniť základné prieskumové stratégie a postupy vyhľadávania informácií v digitálnom prostredí
- uplatňovať praktické zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií
- zodpovedne narábať s informáciami, pracovať s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- aplikovať získané teoretické poznatky a využívať ich pri riešení pracovných problémov,
- používať administratívne technológie, vrátane písania na klávesnici desaťprstovou hmatovou metódou
- využívať elektronické informačné zdroje a nové typy médií

- porozumieť cudzojazyčnému odbornému textu, využívať ho v praxi
- vytvárať a prezentovať mediálne produkty s aplikáciou vhodných žánrov
- používať a aplikovať základné ekonomické pojmy
- porozumieť prvkom riadenia a organizácie práce
- spracovať kvalifikačnú prácu s využitím medzinárodných noriem
- zistiť právne normy v podnikaní vo svojom odbore a porozumieť im
- zistiť informačné médiá pri vyhľadávaní pracovných príležitostí
- prispôsobovať vlastné priority požiadavkám pre výkon povolania a možnostiam zvyšovania kvalifikácie
- kreatívne navrhnúť a realizovať vlastné grafické návrhy
- posúdiť po stránke odbornej a technicko-výtvarnej kvalitu textu, ilustrácií a fotografie v printových médiách
- spracovať grafické návrhy z pohľadu použitých elektronických médií
- spracovať textové a obrazové predlohy pomocou skenerov, digitálnych fotoaparátov a grafických programov
- využívať výpočtovú techniku, najmä užívateľské programy pre grafiku tlačových a elektronických médií
- spájať textové a obrazové prvky a vytvárať webové stránky a elektronické prezentácie
- spracovať a vytvoriť elektronickú publikáciu
- vytvárať krátke animované prvky a spájať ich so zvukom
- vytvárať audiovizuálne mediálne produkty v príslušnej žánrovej štruktúre pre spravodajstvo, publicistiku a dokumentárnu tvorbu
- odhadnúť medziprodukty a výsledné produkty
- preložiť cudzojazyčný text do slovenského jazyka
- dorozumieť sa v cudzom jazyku vo svojej profesii
- vystupovať pred publikom
- zdokonaliť vlastnú pamäť a tvorivé myslenie
- vyjadriť svoj názor a postoj k otázkam spoločenského a politického života
- zvládnuť krízové situácie

Obsahové štandardy

Mediálna tvorba

Obsah predmetu je kompletne postavený na praktických cvičeniach, v rámci ktorých sa žiak oboznámi s aplikáciou zásad práce s rôznymi zdrojmi informácií a naučí sa informácie spracúvať do vlastnej, pôvodnej tvorby. Predmet je rozdelený do troch oblastí: mediálna tvorba v printových médiách, mediálna tvorba v rozhlase a mediálna tvorba v televízii. Žiak sa naučí publikovať svoju tvorbu na internetovej stránke školy vo forme školského časopisu, rozhlasového a televízneho vysielania na webe. Žiak sa oboznámi s redakčnou radou školského časopisu/rozhlasu/televízie a naučí sa simulovať skutočnú redakciu a prácu v nej, oboznámi sa s praktickým využitím tvorby pre médiá.

Grafika a web dizajn

Obsah predmetu poskytuje žiakovi základné odborné vedomosti a zručnosti v tvorbe a prezentovaní informačných a mediálnych produktov s využitím informačných a komunikačných technológií. Obsah predmetu vychádza z potreby informačnej praxe, ktorá vyžaduje schopnosť informačného pracovníka zabezpečiť všetky informačné činnosti a podieľať sa na tvorbe a aktualizácii informačných a propagačných produktov firiem a organizácií.

Digitálna fotografia

Obsah predmetu na primeranej úrovni poskytuje žiakovi predstavu o podstate a význame fotografie a digitálnej fotografie, základné vedomosti a zručnosti vo fotografovaní, jeho technikách, materiáloch, technológiách, fotografických prístrojoch „mokrého“ procesu a digitálneho procesu a spracovaní digitálnych fotografií v požadovanom grafickom editore. Žiak získa základné vedomosti zobrazovania, estetiky, kompozície a technických možností fotografie, žiak sa naučí spoznávať vnútornú reč a obsahovú stránku fotografie, oboznámi sa že, fotografia sa stáva súčasťou plagátu, grafického dizajnu, filmu, videa a počítačovej grafiky. Naučí sa že, uplatnenie fotografie v špecifickej multimediálnej koncepcii obrazu, pohybu, zvuku a interaktivity nachádzame v oblasti tvorby a komunikácie. Žiak samostatne realizuje zadané cvičenia. Dôraz sa kladie na priebežné konzultovanie, vzájomnú diskusiu a analyzovanie tvorivého procesu.

Štylistika

Obsah predmetu sa venuje jazykovednej disciplíne, ktorá sa zaoberá cieľavedomým výberom, zákonitým usporiadaním a využitím jazykových a mimojazykových prostriedkov s ohľadom na tému, situáciu, funkciu, autorov zámer a na obsahové zložky prejavu. Žiak sa naučí pomocou štylistiky myšlienky a predstavy vyjadriť slovami, premeniť ich na konkrétny ústny alebo písomný jazykový prejav. Žiak - autor zásadným spôsobom vstupuje do štýlotvorného procesu. Naučí sa že, tvorbu textu ovplyvňujú jeho povahové vlastnosti, intelekt, vzdelanie, životné skúsenosti, momentálny fyzický a psychický stav, osobné sklony, vzťah k téme, ku komunikácii a pod.

Tréning pamäte a tvorivého myslenia

Obsah vzdelávania vedie žiaka k vyhľadávaniu, získavaniu a spracovaniu informácií, naučí sa selektovať uložené informácie do pamäti a ich praktické použitie. V predmete tréning pamäte a tvorivého myslenia sa žiak naučí klásť dôraz na praktickú časť, aktívne používať mozog mentálnym tréningom, oboznámi sa ako fakty pohotovo nájsť v pamäti a vhodne ich použiť. Žiak sa tréningom pamäte naučí zlepšovať koncentráciu, bystrosť, vnímavosť a kreativitu, zvyšovať sebadôveru a sebavedomie, oboznámi sa s tým čo vedie k tvorivému riešeniu problémov a k tvorivému mysleniu.

Prekladový seminár odborných textov

Obsah vzdelávania vedie žiaka k rozvíjaniu kompetencií pre prácu v masmédiách. Žiak vie rýchlo a presne vyhľadať, získať a spracovať informácie, vie siahnuť po cudzojazyčnom zdroji a dáva mu schopnosť preložiť text do takej podoby, aby bol použiteľný v cieľovom jazyku. Žiak sa oboznámi so základnými prekladateľskými postupmi, súvisiacimi pomôckami pre preklade (knižnými i elektronickými) a nadobudne schopnosť a rutinu samotného prekladania. Žiak vie pripraviť vlastné výstupy v podobne preložených printových reportáží, krátkych spravodajských príspevkov, preložených sprievodných textov do televíznych reportáži zo zahraničia.

Technika administratívy

Žiak získava zručnosti písať hmatovou metódou na klávesniciach písacích strojov a počítačov, zručnosti v editovaní textu, v rozličných technikách spracovávania textov, vo vyhotovovaní tabuliek, v obsluhe jednoduchých kancelárskych strojov a prístrojov. Žiak sa naučí dodržiavať platné normy pri písaní a formálnej úprave textu, vypracovávať vecne, gramaticky, štylisticky a formálne správne a psychologicky účinné písomnosti z administratívnej praxe.

Vizuál printových médií

Učivo pripravuje žiaka pracovať v softwari Adobe InDesign. Naučí sa spracovať text a grafiku v uvedenom zalamovacom programe. Žiak vie aplikovať a zabezpečiť všetky činnosti masmediálneho pracovníka, medzi ktoré patrí aj grafická úprava textov.

Jazyková kultúra

Učivo pripravuje žiaka na získanie praktických zručností mediálneho pracovníka predovšetkým v rozhlase a televízii, ale aj printových médiách. Okrem základných teoretických východísk je predmet zameraný na prácu s jazykom, ústnym prejavom, správnou výslovnosťou. Žiak sa naučí pracovať s mikrofónom, venuje sa nácviku ústneho prejavu v rôznych podobách. V rámci rétoriky sa zaoberá tvorbou prejavu a jej jednotlivými fázami. Žiak získa praktické zručnosti ktorých obsahom je jazyková správnosť a spisovný slovenský jazyk.